

Høring. Solenergi

Status

Innsendt til Direktoratet for byggkvalitet

Innsendt og bekreftet av instansen via e-post

Innsendt av

Andreas Strømsheim-Aamodt

Innsendt dato

26. september 2025

På vegne av

NHO Elektro

Målgruppe

Organisasjon/virksomhet (Privat) - Fagorganisasjon

Stilling

Fagsjef næringspolitikk

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte organisasjon/virksomhet.

1. Innledning

På oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet sender Direktoratet for byggkvalitet (direktoratet) på høring forslag til nye bestemmelser om solenergi i byggt teknisk forskrift (TEK17) kapittel 14 Energi.

Bygg bruker store mengder energi, og står for nærmere halvparten av det årlige strømforbruket i Norge¹⁾. Potensialet for å redusere energibruken i bygg er stort. Høsten 2023 la regjeringen fram en handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi, der virkemidler for å redusere energibruken i bygg står sentralt. Direktoratet har hatt i oppdrag å utrede mulige endringer i byggt teknisk forskrift som kan legge til rette for økt energieffektivitet, energifleksibilitet og lokal energiproduksjon i nye og eksisterende bygg. Forslag til endringer skal balansere hensyn til energiutfordringer, miljø og klima og kostnader. Regjeringen har videre et mål om å komme i gang med bygging av 130 000 boliger innen 2030. Det er også viktig å holde byggekostnadene nede av hensyn til dette.

Flere endringer i energikravene i byggt teknisk forskrift, som til sammen skal bidra til økt energieffektivitet, energifleksibilitet og lokal energiproduksjon, er under arbeid. Dette høringsforslaget er første del av forslag til endringer i energikravene.

¹⁾ [Energibruk i bygg](#), NVE (2024)

2. Forslag til bestemmelse om solenergi

Sol er en viktig fornybar energikilde. Utredningene direktoratet har fått gjennomført i forbindelse med oppdraget om å utrede mulige endringer i energikravene, tilsier at det ikke er lønnsomt å stille krav om at bygg skal oppføres med solenergianlegg. Samtidig kan stadig synkende investeringskostnader bety at det vil være lønnsomt å ettermontere solcelleanlegg i fremtiden. Det kan derfor være hensiktsmessig å legge til rette for at nye bygg er «solklare». Dette kan redusere kostnader i fremtiden, fordi det er behov for mindre omfattende tiltak enn om bygningen skal tilrettelegges i ettertid.

Høringsnotatet presenterer to alternative forslag om solenergi. Hovedforslaget er et krav om at større yrkesbygg skal være tilrettelagt for fremtidig montering av solenergianlegg. Kravet gjelder ikke dersom bygningen er uegnet for solenergianlegg, for eksempel på grunn av bygningens plassering. Alternativet er et krav om at større yrkesbygg skal ha solceller eller annen lokalprodusert energi, jf. Stortingets vedtak nr. 934, 16. juni 2023, som innebærer at det skal sendes på høring et forslag med krav om at det skal etableres solceller og/eller lokalprodusert energi på alle nye næringsbygg over 500 m² utenfor LNF-områder.

Direktoratet ber om innspill til de to alternativene, og eventuell begrunnelse for hvilket som bør benyttes i forskriften.

2.1. Hovedforslag - ny bestemmelse om «solklare bygg»

Direktoratet foreslår å innføre et nytt krav om at enkelte bygninger skal tilrettelegges for å ettermontere solenergianlegg – «solklare bygg». Kravet om tilrettelegging omfatter yrkesbygning med over 500 m² oppvarmet BRA, med mindre det kan dokumenteres at bygningen eller bygningens plassering er uegnet for bruk av solenergianlegg. Med begrepet «solklare bygg», menes bygninger som er tilrettelagt for ettermontering av solenergianlegg uten å måtte gjennomgå bygningsmessige endringer. Dette innebærer blant annet følgende:

- Tilstrekkelig avsatt plass for anlegget og nødvendige installasjoner
- Klargjort for nødvendige føringsveier
- Sikker og tilrettelagt atkomst for rengjøring og vedlikehold
- Dimensjonering av ekstra egenlast
- Tilstrekkelig sikkerhet mot brann og fuktbelastning før og etter montering

Forslag til ny bestemmelse:

§ 14-X. Krav om tilrettelegging for solenergianlegg

(1) Yrkesbygning med over 500 m² oppvarmet BRA skal tilrettelegges for fremtidig montering av solenergianlegg. Kravet gjelder ikke dersom bygningen oppføres med solenergianlegg.

(2) Kravet i første ledd gjelder ikke dersom bygningen eller bygningens plassering er uegnet for bruk av solenergianlegg.

2.1.1. Merknader til forslaget

Nytt krav om «solklare bygg» omfatter tilrettelegging for fremtidig montering av solenergianlegg. Kravet om tilrettelegging gjelder imidlertid ikke dersom bygningen oppføres med solcelleanlegg eller annen type solenergianlegg. Det er mindre vanlig å ettermontere solfangere, og kravet om tilrettelegging er mest relevant med tanke på solcelleanlegg. Tilrettelegging for ettermontering av solcelleanlegg innebærer at plassering eller innfesting av anlegg med tilhørende kabler og nødvendige installasjoner og utstyr, kan gjennomføres uten noen bygningsmessige endringer. Forslaget begrenses til yrkesbygninger over 500 m² oppvarmet BRA. Bestemmelsen gir unntak for bygninger som er uegnet for bruk av solenergianlegg. Dersom en bygning vurderes som uegnet, må dette begrunnes og dokumenteres av ansvarlig prosjekterende. Bestemmelsen regulerer ikke hvor stor del av bygningen som skal være tilrettelagt.

2.1.2. Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er ikke gjennomført lønnsomhetsberegninger for «solklare bygg». Tilrettelegging antas å medføre noen økte kostnader mht. dimensjonering, klargjøring og tilrettelegging for solcelleanlegg. Direktoratet anslår at merkostnaden vil være i størrelsesorden 200-500 kr/m² takflate, avhengig av blant annet plassering og omfang. God planlegging og prosjektering kan bidra til at kostnadene begrenses. Energi- og kostnadsbesparelser forutsetter at solenergianlegg faktisk monteres, enten under oppføring eller på et senere tidspunkt.

+ Positiv

Kommentar

NHO Elektro organiserer elektroinstallatører og andre tekniske entreprenører. Vi vurderer forslaget som et viktig bidrag for å oppnå regjeringens målsetting om å styrke fornybar kraftproduksjon i Norge, herunder Stortingets vedtak om mål om 8 TWh solkraft innen 2030. Produksjon og lokalt forbruk av solkraft og andre former for fornybar energi innebærer betydelige fordeler både samfunnsøkonomisk og miljømessig. Foruten å bidra til en bedre kraftbalanse i en tid der denne vil bli stadig mer anstrengt, hjelper lokal fornybar kraftproduksjon Norge med å oppfylle sine klimamål, styrke energisikkerheten og skape nye arbeidsplasser innen fornybar energi. Lokal kraftproduksjon kan også redusere belastningen på strømmettet. Dette gjelder spesielt i kombinasjon med batterilagring og andre former for forbrukerfleksibilitet, som kan øke selvforsyningsgraden i lokale energisamfunn og næringsparker. En raskere utbygging av solkraft vil ikke bare styrke kraftproduksjonen, men også redusere behovet for mer konfliktfylte kraftprosjekter. Dette vil sikre en mer bærekraftig og akseptabel utbygging av fornybar energi i Norge.

NHO Elektro støtter hovedforslaget om krav til solklare bygg for yrkesbygg over 500 m². Vi ser dette som en kostnadseffektiv overgangsløsning som sikrer at nye bygg ikke oppføres med tekniske eller konstruksjonsmessige barrierer mot fremtidig solenergi. Den største hindringen for solenergianlegg i dag er manglende bæreevne i tak, manglende føringsveier, samt avsatt plass til de installasjoner i teknisk rom og eltavle. Dersom dette tilrettelegges fra starten av, vil merkostnadene være små, samtidig som det gjør det mulig å installere solenergi til lavere kostnader i fremtiden.

Vi mener det er avgjørende at «solklart» defineres tydelig i veiledning til forskriften, og vi anbefaler at dette forankres i nivå 2, «grunnleggende forberedt», i «Veileder for Solklare bygg» (Elektroforeningen, Norconsult og Solenergiklyngen. 2024). Dette innebærer blant annet at både tak- eller fasadearealer og elektriske anlegg må planlegges slik at de kan håndtere innmating av strøm fra et fremtidig solcelleanlegg uten store ekstra kostnader.

Videre bør unntaksbestemmelsen presiseres. Etter vårt syn bør unntak kun gjelde bygninger som faktisk er teknisk uegnet, for eksempel på grunn av beliggenhet, og ikke der det kun er mindre lønnsomt. Det bør også defineres et minimumsareal som må klargjøres, slik at kravet ikke uthules ved at det kun tilrettelegges for små og ubetydelige arealer.

2.2. Mulig krav om solceller eller lokalprodusert energi

For å følge opp Stortingets anmodningsvedtak (vedtak nr. 934, 16. juni 2023), kan det være et alternativ å innføre et nytt krav om at enkelte bygninger skal oppføres med solceller eller annen lokalprodusert energi. Kravet omfatter yrkesbygning med over 500 m² oppvarmet BRA, utenfor områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift (LNFR) i kommunale arealplaner ²⁾.

Forslag til ny bestemmelse:

§ 14-Y. Krav om solceller eller lokalprodusert energi

Yrkesbygning med over 500 m² oppvarmet BRA, utenfor områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift (LNFR) i kommunal arealplan, skal ha solcelleanlegg eller annen lokalprodusert energi.

²⁾ I kommuner uten reindrift brukes betegnelsen LNF for disse områdene.

2.2.1. Merknader til forslaget

Nytt krav om solceller eller annen lokalprodusert energi omfatter ferdig montert solcelleanlegg eller andre typer energikilder for lokal energiproduksjon. Energiproduksjon kan være i form av strøm eller varme.

Som yrkesbygning regnes alle bygningstyper som ikke defineres som boligbygning, og begrenses til bygninger med over 500 m² oppvarmet BRA. Bestemmelsen gjelder for yrkesbygning utenfor LNF(R)-områder i kommunal arealplan. Yrkesbygning som ligger i LNF(R)-områder er derfor ikke omfattet av kravet.

2.2.2. Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er ikke alltid privatøkonomisk lønnsomt å oppføre bygg med solcelleanlegg. I en del tilfeller kan solcelleanlegg og annen lokal energiproduksjon (som varmepumper) være lønnsomme tiltak, og bygg blir oppført med dette i dag. Det er også planlagt andre endringer i energikravene, som i seg selv vil stimulere til at nye bygg blir oppført med lokalprodusert energi når dette er hensiktsmessig, uten at dette blir pålagt for bygg der det vil være ulønnsomt. Et krav om solceller eller annen lokalprodusert energi er derfor ikke fremmet som hovedforslaget i høringsnotatet.

Vi ber om innspill til alternativet med solceller eller lokalprodusert energi. Begrunn svaret.

+ Positiv

Kommentar

NHO Elektro er også positive til dette alternativet, gitt våre nasjonale utfordringer og mål. Et slikt krav vil være i tråd med utviklingen i EU, der bygningsenergidirektivet (EPBD) allerede pålegger medlemslandene å stille krav til solenergianlegg på nye offentlige og private yrkesbygg over 250 m² fra 2026. Vi ser at et krav om faktisk installasjon vil gi raskere utbygging av solenergi og bidra mer direkte til å nå målet om 8 TWh innen 2030.

For å sikre ønsket effekt må imidlertid omfanget av kravet presiseres. Som forslaget er utformet nå, kan det i prinsippet oppfylles med et enkelt solcellepanel eller en liten varmepumpe i et stort næringsbygg. Dette vil være i strid med intensjonen. Vi anbefaler derfor at det innføres en minimumsgrense for energiproduksjon, for eksempel knyttet til byggets størrelse eller energibehov. Videre bør unntak gjelde for bygg som er teknisk uegnet for solenergi.

NHO Elektro støtter forslaget om krav til solklare bygg og mener det bør vedtas raskt. Vi ser det som et viktig bidrag for å stimulere til mer lokal og utslippsfri kraftproduksjon. Samtidig vil vi understreke at vi også er positive til alternativforslaget om krav til faktisk installasjon av solceller eller annen lokalprodusert energi. Dette vil være et effektivt virkemiddel for å sikre at Norge følger opp både Stortingets mål om 8 TWh solkraft innen 2030 og kravene i EUs bygningsenergidirektiv.